

Поводом обележавања 200 годишњице од рођења епископа жичког (Ужичко - крушевачког) Вићентија Кресојевића, Задужбина владике Вићентија Кресојевића и Академија СПЦ за уметности и конзервацију расписују

ЛИКОВНИ КОНКУРС

за најбољи рад на тему живота и рада овог српског Архијереја у категорији портрет реализам и црквени портрет на дасци или платну. Дозвољене технике: акрил, уље, мозаик и јајчана емулзија. Величина рада максимално може имати димензију 70x80.

Конкурс се односи на студенте Академије СПЦ и дипломиране/мастер ликовне уметнике који прихватају услове Конкурса.

Првонаграђени радови ће бити поклоњени Манастиру Враћевшници и биће изложени у новембру месецу 2024. г. у **Галерији САНУ** када буде изложба о владици.

Награђени учесници ће добити и признање задужбине - Крст владике Вићентија за просвету и уметност.

Сви учесници ће бити похваљени захвалницама и радови ће им бити приказани на групној изложби свих учесника крајем маја месеца 2024.г. Такође сви радови ће бити фотографисани и емитовани на ТВ екрану током трајања изложбе у **САНУ галерији**, а требало би да буду и објављени у публикацији током 2025. године.

Уметнички Савет:

1. Јевђа Јевђевић, управитељ Задужбине владике Вићентија
2. Мр Мирјана Милић, проф.
3. МА Владимир Карановић, доцент
4. др ум. Миодраг Милутиновић, доцент
5. МА Мара Ђуровић, доцент

Рок за подношење радова је **15. мај 2024. године** у атељеу Академије СПЦ. Особа за контакт у вези доставе радова и Конкурса: Тијана Стаменовић, секретар и координатор ликовног конкурса. Тел: 066 800 19 83.

ВИЋЕНТИЈЕ ВЛАДИКА И ЗАДУЖБИНАР (БИОГРАФИЈА)

Родио се октобра 1824. године од благочестивих родитеља оца Ђоке и мајке Петрије у породици Красојевић у Горњој Црнући у месту које је до 1818. било прва српска нововековна престоница и које је у време његовог рођења имало је статус једног од четири кнежева двора где је дворски кнез био кнез Георгије (брат Вићентијевог деде Красоја). Красојевићи – Ђорђевићи су били у најближем пријатељству са кнезом Милошем а касније су стајали уз саму владарску породицу као њени блиски сарадници.

ДУХОВНО ЧЕДО ПРВОГ СРПСКОГ МИТРОПОЛИТА

Претпоставља се да је Вићентија крстио сам Архимандрит враћевшнички Мелентије који се сматра његовом духовном оцем. Мелентије Павловић који је касније постао први поглавар српске цркве је малог Вићентија послао у оближњи манастир Враћевшницу да учи школу. (У манастирској цркви у припрати почивају ова два духовна горостаса један преко пута другог)

ИГУМАН И АРХИМАНДРИТ

Замонашио се 1844. и рукоположен је за ђакона 1846. године. Као ђакон послат је у Београд где завршава два разреда Богословије.

После смене династија након Светоандрејске скупштине постављен је за игумана 1859. године. Исте године 25. децембра кнез Милош га одликује златним крстом Светоандрејске скупштине.

За заслуге га је црква унапредила у чин архимандрита 1870. године.

Радио је а прикупљању и преписивању народних старина и архивских докумената, а библиотеку манастира Враћевшнице умножио је и уредио па је с временом постала једна од најцењенијих у Србији.

У манастиру је основао и галерију слика у којој је било и неколико икона и слика с краја XVIII и почетка XIX века. Већи део галерије чинила су дела Ђуре Јакшића, који је на његов позив боравио у манастиру и насликао портрете свих српских владара и историјске композиције из Првог и Другог српског устанка. Од ових слика сачуван је само портрет кнеза Милоша. И библиотека и галерија изгореле су у пожару који је захватио манастир 1920. године.

Са јужне стране манастирске цркве 1868. године почео је да гради конак данас познат као Вићентијев конак, који је изведен као велика двоспратна зграда са звоником слична палатама мађарских великаша.

Уредио је и унапредио манастирску економију и манастир је уздигао у сваком погледу. Оно што је у Србији Немањића била Студеница у Србији Обреновића постала је Враћевшница. Био је у то време један од највећих духовника тог краја и народни првак и као такав биран је за народног посланика 1868. године.

ЕПИСКОП

После смрти владике Јоаникија Нешковића 1873. изабран је једногласно од Архијерејског сабора Српске Цркве за епископа Ужичке епархије (сад епархија жичка).

Као епископу резиденција му је била најпре у Карановцу, данашње Краљево, а касније у Чачку. Титула му је била епископ Ужички и епископ Ужичко - Крушевачки. А на самом крају његовог управљања епархијом титула му је била епископ Жички.

Као епископ био је више година председник Апелаторијске конзисторије Српске митрополије и најближи сарадник великог митрополита Михаила.

Волео је културу и уметност а поштовао просвету вероватно из разлога што није имао велико формално образовање. Био је добротвор и мецена Ђури Јакшићу а помагао је и Вука Караџића и Јована Јовановића Змаја.

Био је помажући члан Друштва за пољску привреду и академик (члан Српског ученог друштва)

Владика Вићентије је умро 15. марта 1882. године у Београду. На опелу одржаном у Саборној цркви чинодејствовао је епископ Мојсеј у присуству краља Милана, краљице Наталије и скоро целе владе. Сахрањен је у припрати манастирске цркве у Враћевшници.

ЗАДУЖБИНАР

Сву своју имовину завештао је за просветне циљеве. По његовој жељи основана је задужбина за школовање његове фамилије и ђака из Горње Црнуће са седиштем и његовој кући у Београду. Од новца који је оставио у Управи фондова подигнуте су нове Задужбинске зграде.

Зграде задужбине су давале под закуп од кога су дељене стипендије питомцима задужбине.

У зградама су биле смештене: Београдска богословија, Краљевска српска државна штампарија, библиотека правног факултета а Академија ликовних уметности.

Зграде задужбине су национализоване 1958. године.

Задужбина је стипендирала бројне државне званичнике од којих си неки били: банови, велики жупани, народни и краљеви посланици, срески и окр. начелници као и десетине професора, адвоката, лекара, учитеља, официра... Многи од њих су и сами били задужбинари и велики добротвори СПЦ.

ДУХОВНА ДЕЦА ЕПИСКОПА ВИЋЕНТИЈА

Манастир Враћевшница дао је у нашој нововековној историји више од десет епископа и једног Српског митрополита. То је пропорционално величини овог манастира импозантан број.

За свог кратког владичанства Вићентије је замонашио три вредна монаха који ће касније као Архијереји оставити леп траг у нашој црквеној историји. То су митролити Викентије (Крцић) и Нићифор (Перић) и епископ Мелетије (Вујић).

Митрополити Викентије и Нићифор су мученички страдали за веру и канонизовани су од стране Светог архијерејског сабора наше СПЦ за светитеље. Изображени су на икони Светих мученика Сурдуличких.

А епископ Мелентије који се упокојио на Хиландару је био велики црквени писац.

БЛАГОРОДНА ПОРОДИЦА ЕПИСКОПА ВИЋЕНТИЈА

Из фамилије Краснојевић потекао је велики број монаха и свештеника. Треба истаћи

1. Епископ Шабачко-ваљевског Михаила Урошевића (унук Вићентијеве сестре Анице) игуман манастира Враћевшнице, старешина Српског подворја у Москви)
2. Игуман манастира Раванице и Боговађе Данило Урошевић (сестрић владике Вићентија)
3. Свештеник Михаило Краснојевић (син Вићентијевог брата Симе)
4. Јеромонах Јоаникије Лазаревић Краснојевић намесник манастира Враћевшнице (брат од стрица вл. Вићентија)

5. Протојереј Љубинко Јеремић (унук Вићентијевог брата Милосава) председник Духовног суда, први уредник Гласа Цркве.

Интересантно је да је Вићентије васпитавао и описменио Вићентија Васића, оца академика Драгише Васића. А познавао је као младе дечаке и два великана наше културе и науке: Милана Ракића, песника и дипломату (са његовим оцем Митом и дедом Миланом Ђ.Милићевићем је био најближи пријатељ) и Мику Петровића Аласа, математичара (са чијим је оцем и дедом протом Новицом Лазаревићем био такође велики пријатељ)

По сведочењу савременика протe Сретена Ј. Михаиловића, епископ Вићентије је био раста средњег, достојанственог лика и погледа, интеллигентан и према ономе времену доста образован свештеномонах . Имао је лепу дугу косу и браду коју је пажљиво неговао. Свакад се лепо и чино-одевао, сходно своме чину и црквеним прописима. Лепо је читао и певао, имао је тих и мелодичан глас. Живео је скоро аскетским животом. Врло је мало јео и пио. Био је врло штедљив и није волео никакве церемоније.

Новински извештаји по његовој смрти кажу: Историја српске Цркве записале име његово у ред честитих бораца за српско-народну цркву, а историја српског школства забележиће га као добротвора и ватрена родољуба.